

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 21. kesäkuuta 2022
(OR. en)

10345/22

SUSTDEV 110
ONU 85
EDUC 251
DEVGEN 124
ENV 622
AG 68

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	21. kesäkuuta 2022
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9992/22
Asia:	Kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen muutosvoimainen rooli välineenä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa – Neuvoston päätelmät (21. kesäkuuta 2022)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3885. istunnossaan 21. kesäkuuta 2022
hyväksymät neuvoston päätelmät kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän
koulutuksen muutosvoimaisesta roolista välineenä kestävän kehityksen tavoitteiden
saavuttamisessa.

Neuvoston päätelmät kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen muutosvoimaisesta roolista välineenä kestävästä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa

Euroopan unionin neuvosto

1. vahvistaa, että Euroopan unioni (EU) ja sen jäsenvaltiot ovat edelleen vahvasti sitoutuneita panemaan täytäntöön kestävästä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen kestävästä kehityksen tavoitteet sekä muut merkittävät monenväliset sopimukset ja välineet, kuten Pariisin ilmastopöytäkirjan, Addis Abeban toimintaohjelman, Sendain kehityksen katastrofiriskien vähentämiseksi ja biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, jotka ohjaavat edelleen niiden toimia sekä sisäisesti että ulkoisesti. Ne ovat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen täytäntöönpanon ytimessä
2. palauttaa mieleen kesäkuussa 2017 antamansa päätelmät "Euroopan kestävästä tulevaisuuden varmistaminen: EU:n vastaus kestävästä kehityksen toimintaohjelmaan Agenda 2030:een", huhtikuussa 2019 antamansa päätelmät "Kohti yhä kestävämpää unionia vuoteen 2030 mennessä", joulukuussa 2019 antamansa päätelmät "Kohti kestävästä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä – tähänastinen edistyminen ja seuraavat toimet", kesäkuussa 2021 antamansa päätelmät "Kattava toimintatapa YK:n kestävästä kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi – Parempi jälleenrakentaminen covid-19-kriisin jälkeen", Eurooppa-neuvoston päätelmät lokakuulta 2018 sekä eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiset puitteet edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), ja vahvistaa niissä esitetyt sitoumukset,

3. korostaa lisäksi, että on ensisijaisen tärkeää pyrkiä saavuttamaan kollektiivisesti kestävän kehityksen tavoite 4 ja että kaikille lapsille ja nuorille sekä myös tytöille ja naisille ja köyhyyden, pakkomuuton tai sairauden vuoksi haavoittuvimmille ja syrjäytyneimmille on tärkeää taata yleismaailmallinen, tasapuolinen ja osallistava pääsy laadukkaaseen koulutukseen ja turvallisiin oppimisympäristöihin, myös hätä- ja kriisitilanteissa, koska näin edistetään vahvemman perustan luomista kestäväälle kehitykselle sekä vähennetään eriarvoisuutta, muun muassa sukupuolten epätasa-arvoa, ja kavennetaan digitaalista kuilua; tuo tässä yhteydessä esiin huolensa pandemian aiheuttamista häiriöistä koulutukselle ja korostaa, että on tärkeää kehittää selviytymiskykyisiä koulutusjärjestelmiä, joissa tarjotaan asianmukainen infrastruktuuri ja resurssit,
4. korostaa, että laajemman tuen ja osallistumisen edistäminen EU:n kansalaisten keskuudessa on keskeisen tärkeää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja Agenda 2030:n toteuttamiseksi EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa; painottaa näin ollen, että on tärkeää varmistaa, että ihmisillä on asianmukaiset taidot (mukaan lukien tiedot, osaaminen, asenteet ja arvot), joita he tarvitsevat rooliensa pohtimiseksi, tietoisten valintojen tekemiseksi ja tullakseen muutoksentekejiksi sekä yksilöinä että kollektiivisesti, jotta kestävien, osallistavien ja vauraiden yhteiskuntien kehittäminen olisi mahdollista,
5. katsoo, että kestävä kehitys ja maailmankansalaisuutta edistävällä koulutuksella on merkittävä potentiaali muuttaa yhteiskuntiamme, hyvinvointiamme, talouksiamme ja kulutustottumuksiamme ja että se on näin ollen välttämätöntä kestävämmän EU:n ja maailman saavuttamiseksi; painottaa näin ollen sen keskeistä roolia Agenda 2030:n toteuttamisessa kaikilta osin, koska se on erottamaton osa kestävän kehityksen tavoitetta 4 ja keskeinen mahdollistaja kaikissa muissa kestävän kehityksen tavoitteissa sekä innovoinnin, elpymisen, resilienssin ja muutostöiden edistäjä,
6. ilmaisee täyden sitoutumisensa alatavoitteen 4.7 toteuttamiseen ja tunnustaa merkityksen, joka on toimilla, joita toteuttavat Unesco Education 2030 -toimintakehyksen (Education 2030 Framework for Action) ja kestävä kehitys edistävästä koulutuksesta annetun Berliinin julistuksen, sekä kestävä kehitys edistävän koulutuksen etenemissuunnitelman puitteissa, UNECE kestävä kehitys edistävää koulutusta koskevan strategiansa ja päivitetyn toimintakehyksensä kautta sekä Euroopan neuvosto, mukaan lukien Pohjoinen–Etelä-keskus, esimerkiksi demokraattisessa kulttuurissa tarvittavien taitojen viitekehyksen (Reference Framework of Competences for Democratic Culture) kaltaisten välineiden kautta; palauttaa mieleen globaalikasvatusta koskevan Maastrichtin julistuksen ja kestävä kehitys edistävästä koulutuksesta joulukuussa 2010 annettujen neuvoston päätelmien tavoitteet, jotka ovat perustana näiden päätelmien laatimiselle,

7. panee merkille kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen nykyisen myönteisen kehityksen Euroopassa ja korostaa erityisesti neuvoston 5. huhtikuuta 2022 antamia päätelmiä nuorten muutostoinnijuuden edistämiseksi ympäristön suojelemiseksi ja 16. kesäkuuta 2022 annettua suositusta vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevasta oppimisesta, joissa käsitellään kestävää kehitystä edistävän koulutuksen keskeisiä alueita ja korostetaan tarvetta antaa oppijoille tarvittavat tiedot, osaaminen, asenteet ja arvot, jotta he voivat käsitellä ilmastonmuutoksen kaltaisia monimutkaisia haasteita ja tulla muutostoinnijoiksi vastuullisina maailmankansalaisina; panee tässä yhteydessä myös tyytyväisenä merkille, että Global Education Network Europe -verkoston (GENE) alaisuudessa on käynnissä prosessi uuden vuoteen 2050 ulottuvaa globaalikasvatusta koskevan eurooppalaisen julistuksen laatimiseksi ja että julistus on määrä viimeistellä marraskuussa 2022,
8. katsoo, että käsitteet ympäristökestävyyttä edistävä oppiminen, vihreää siirtymää edistävä oppiminen, kehityskasvatus ja -viestintä, globaalikasvatus (maailmankansalaisuuteen kasvattaminen) ja kansalaisuuteen ja kansainväliseen solidaarisuuteen kasvattaminen ovat kaikki erottamaton osa kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävää koulutusta: ne edistävät kestävää kehitystä ja kestävää elämäntapaa, ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa ja kaikkien naisten ja tyttöjen voimaantumista, ja lisäksi ne edistävät ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelua ja solidaarisuuden, rauhan ja väkivallattomuuden kulttuuria, maailmankansalaisuutta sekä kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuurin kestävälle kehitykselle antaman panoksen arvostamista; tunnustaa näin ollen niiden merkityksen Agenda 2030:n alatavoitteen 4.7 sekä alatavoitteiden 12.8 ja 13.3 saavuttamisessa ja panee samalla merkille koulutusmallien monimuotoisuuden kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla,
9. katsoo, että kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävässä koulutuksessa olisi otettava huomioon kestävän kehityksen kolme peruspilari – talous-, yhteiskunta- ja ympäristöpilari – tasapainoisella ja yhdenmetyllä tavalla painottaen erityisesti yhteyksiä ja synergioita kestävän kehityksen tavoitteiden välillä ja painottaa, että Agenda 2030:n monialaiset asiat, erityisesti hyvä hallintotapa, oikeusvaltioperiaate, demokratia ja tehokkaat ja vastuuvolliset instituutiot, sekä sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien naisten ja tyttöjen voimaantuminen olisi otettava huomioon sellaisinaan kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävässä koulutuksessa. Tällä kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen kattavalla luonteella edistetään monialaisten avaintaitojen kehittämistä oppijoiden keskuudessa,

10. katsoo lisäksi, että kestävä kehitys ja maailmankansalaisuutta edistävä koulutus olisi tarvittaessa sisällytettävä monialaisesti asiaankuuluvina peruseriaatteina ja -arvoina kaikkiin virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen tasoihin ja kaikkiin oppiaineisiin siten, että keskeisenä tavoitteena on korostaa tietoisuuden lisäämistä, kriittistä ajattelua, innovointia, kykyä selviytyä tulevista muutoksista ja pitkän aikavälin vastuunäkymiä tulevia sukupolvia ajatellen, kuten esitetään uudessa eurooppalaisessa kestävä kehityksen osaamiskehyksessä (GreenComp),
11. painottaa, että kestävä kehitys ja maailmankansalaisuutta edistävä koulutus on erottamaton osa elinikäisen oppimisen prosessia ja korostaa näin ollen panosta, jonka epävirallinen ja arkioppiminen voivat antaa kestävä kehitys ja maailmankansalaisuutta edistävissä koulutuksissa, ja että kulttuurilaitokset, mukaan lukien tiedotusvälineet, museot ja kirjastot, sekä paikallisviranomaiset ja -yhteisöt, kansalaisyhteiskunta ja työnantajat ovat kaikki keskeisiä toimijoita tässä yhteydessä,
12. korostaa, että kestävyyskysymyksiin liittyvän osaamisen kehittäminen virkamiesten keskuudessa on keskeinen toimi, jotta julkishallintojen valmiutta panna täytäntöön Agenda 2030 voidaan tehostaa ja varmistaa kestävä kehityksen tavoitteiden pidemmälle viety integrointi julkiseen politiikkaan ja politiikkajohdon mukaisuus,
13. tunnustaa tarpeen ottaa käyttöön digitaalisten teknologioiden, myös tekoälyn, potentiaali ja hyödyntää sitä täysimääräisesti kestävä kehitys ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen kehittämiseksi esimerkiksi avointen koulutusresurssien ja avointen tieteen ja verkko-oppimiseen liittyvien välineiden ja infrastruktuurien avulla, tunnustaen samalla tarpeen vähentää digitaalisten teknologioiden ympäristövaikutusta, kunnioittaa ja suojella ihmisoikeuksia täysimääräisesti ja edistää digitaalista hyvinvointia ja pienentää digitaalista kuilua,
14. painottaa, että kestävä kehitys ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen kehittämistoimissa olisi pyrittävä tavoittamaan kaikki ihmiset, erityisesti nuoret, haavoittuvimmassa ja syrjäytyneimmässä asemassa elävät sekä syrjäisillä ja maaseutualueilla asuvat ihmiset, varmistuen sukupuolten tasa-arvo ja syrjimättömyys sekä kuroen umpeen maiden ja sukupolvien väliset ja sisäiset kuilut,

15. korostaa, että on tärkeää tarkastella kestävästä kehitystä koskevaa tietoisuutta ja koulutusta maailmanlaajuisesta näkökulmasta painottaen nykyajan suurten haasteiden sidoksia, edistäen aktiivista maailmankansalaisuutta, jolla parannetaan maailmanlaajuisia oikeutta puuttumalla maailmanlaajuiseen eriarvoisuuteen,
16. panee tyytyväisenä merkille kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen osalta EU:ssa saavutetun merkittävän edistyksen, mukaan lukien kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen tarjonnan lisääminen jäsenvaltioissa kaikilla tasoilla, yhteistyön syventäminen ministeriöiden ja kansallisten virastojen välillä, asianmukaisten keinojen ja välineiden suunnittelu kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen kehittämisen helpottamiseksi sekä tehostettu koordinointi alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla,
17. kehottaa jäsenvaltioita tarpeen mukaan ja kansallisten olosuhteiden mukaisesti:
 - a) tehostamaan ja vahvistamaan johdonmukaisten, osallistavien ja koordinoitujen kansallisten strategisten lähestymistapojen ja muiden aloitteiden kehittämistä kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävää koulutusta ja siihen liittyviä asioita varten kestävän kehityksen alatavoitteen 4.7 mukaisesti; päivittämään nykyiset politiikat ottaen huomioon viimeisin tieteellinen tieto, lisäämään tukea kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen ja siihen liittyvien asioiden parissa toimiville eri sidosryhmille sekä tukemaan ja kehittämään synergioita ja yhteistyötä virallista ja epävirallista koulutusta tarjoavien laitosten välillä;
 - b) helpottamaan ministeriöiden välisiä, virastojen välisiä ja useiden sidosryhmien aloitteita koko hallinnon ja koko yhteiskunnan kattavan toimintamallin mukaisesti;
 - c) syventämään yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen alalla ja helpottamaan edelleen hyvien käytäntöjen jakamista ja hyödyntämistä, myös Global Education Network Europe -verkoston (GENE) kautta;
 - d) kutsumaan kestäväyyteen liittyvien kysymysten käsittelyyn osallistuvia nuoria toimimaan pysyvänä ja tärkeänä sidosryhmänä aktiivisesti koulutuspolitiikkojen ja opetusohjelmien laatimisessa,

18. pyytää Euroopan komissiota jatkamaan kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen ja siihen liittyvien asioiden tukemista, mukaan lukien ympäristökestävyyttä edistävä oppiminen, erityisesti Erasmus+-ohjelman, Team Europe -aloitteiden, Life-ohjelman sekä kehityskasvatus- ja -viestintäohjelman (DEAR) avulla; pyytää tässä yhteydessä komissiota jatkamaan pohdintaansa, joka koskee DEAR-rahoituksen saatavuuden laajentamista keinona lisätä ohjelman vaikutusta,
19. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita Team Europe -lähestymistavan mukaisesti osana toimiaan kestävästä kehityksen tavoitteiden mukaisen kestävästä elpymisen tukemiseksi tehostamaan yhteistyötä kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen ja siihen liittyvien asioiden alalla, mukaan lukien ympäristökestävyyttä edistävä oppiminen, kolmansien maiden ja kansainvälisten organisaatioiden ja muun muassa Euroopan neuvoston, Unescon ja UNECEn kanssa, edistämään kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävää koulutusta monenvälisillä foorumeilla ja tapahtumissa, erityisesti kestävästä kehityksen foorumilla ja G20-ryhmässä, G20-maiden Roomassa antamassa johtajien julkilausumassa kestävästä kehitystä edistävälle koulutukselle antaman keskeisen roolin mukaisesti, ja tukemaan Unescon ja talous- ja sosiaalineuvoston välisten yhteyksien vahvistamista sekä kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen monialaista integrointia YK:n järjestelmän toimiin. Tässä yhteydessä YK:n pääsihteerin syyskuuksi 2022 koolle kutsuma koulutuksen muuttamista koskeva huippukokous, joka on eräs yhteisen toimintasuunnitelmamme keskeinen aloite, on merkittävä tilaisuus tehostaa kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävää koulutusta koskevaa maailmanlaajuista sitoumusta, ja siinä olisi korostettava koulutuksen keskeistä roolia kautta koko Agenda 2030:n,
20. panee tyytyväisenä merkille, että kestävästä oppiminen ja koulutusalan tarve ottaa huomioon vihreän ja digitaalisen siirtymän yleiset tavoitteet on sisällytetty keskeisiin EU:n muutosvoimaisiin politiikkoihin ja komission tiedonantoihin, kuten uusi eurooppalainen Bauhaus, Erasmus+, Euroopan osaamisohjelma, eurooppalainen yliopistostrategia ja eurooppalainen koulutusalue, ja pyytää komissiota jatkamaan kestävästä kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen ja siihen liittyvien asioiden valtavirtaistamista kaikilla asiaankuuluvilla toiminta-aloilla,

21. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita Team Europa -lähestymistavan mukaisesti seuraamaan EU:n edistymistä kestävästä kehityksestä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen ja siihen liittyvien asioiden osalta, jotta voidaan varmistaa, että täytäntöönpanoa parannetaan jatkuvasti ketään ei jätetä -periaatteen mukaisesti, ottamaan käyttöön arviointijärjestelmiä käyttäen olemassa olevia seurantavälineitä tapauksen mukaan välttämällä toimien ja raportointivelvollisuuksien päällekkäisyyttä ja tehostamaan arviointia koskevaa tutkimusta; pyytää komissiota myös jatkamaan kestävästä kehityksestä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen ja siihen liittyvien asioiden johdonmukaista ja järjestelmällistä edistämistä kestävästä kehityksestä tavoitteiden alarajan 4.7 mukaisesti muun muassa tukemalla vihreää siirtymää ja kestävästä kehityksestä koskevasta oppimisesta annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa, ja tarkastelemaan mahdollisuuksia sisällyttää alarajaa 4.7 koskevia indikaattoreita EU:n kestävästä kehityksestä tavoitteiden ja koulutuksen indikaattoreihin,
22. Antaa täyden tukensa uudelle prosessille uuden vuoteen 2050 ulottuvaa globaalikasvatusta koskevan eurooppalaisen julistuksen laatimiseksi, jossa käytetään perustana saavutettua edistystä ja parannetaan osaltaan kestävästä kehityksestä ja maailmankansalaisuutta edistävää koulutusta EU:ssa.
-